

Redakatoriaus žodis

Gerbiami skaitytojai, leidėjai ir autoriai,

Pristatome trečią naujadaros darbų numerį, skirtą **saugos kultūros** fenomenui, jį sąlygojantiems veiksniams bei jų harmonizavimo priemonėms aptarti. Tęsiant darnos kultūros puoselėjimo tradiciją svarbu tinkamai pozicionuoti vis didėjančią saugos reikšmę ir svarbą XXI a. civilizacijos problemų kontekste. Panašu, kad dar nepakankamai suvokiame žmogaus saugos prasmę. Biogeninių poreikių pakopoje keletą šimtmečių žengėme apsiginklavę galingomis ekonominės vertės teorijomis ir jų praktinio įgyvendinimo instrumentariais, o kiek prakutę į saugos pakopą įžengiame teoriškai neapsiginklavę ir neturėdami nei pakankamai išsamių saugos koncepcijų, nei jų įgyvendinimo priemonių.

Paradigmų kaita apima globalių gamtosaugos problemų ir jų poveikio asmens saugumui suvokimo poreikį. Prof. habil. dr. Remigijus Čiegis skyrė šiai temai naujadaros straipsnį „Ekologinis saugumas: nauji iššūkiai planetai“.

Stojimo į Europos Sąjungą laikotarpiu, šiai bendrijai pareikalavus, Lietuva parengė naujadaros darbus, susietus su saugos kultūros tobulinimu. Tai pirmiausia darbuotojų saugos ir sveikatos tobulinimo galimybių tyrimai žvejybos laivuose ir autotransporto įmonėse, pasižyminčiose itin aukštu traumatizmu ir profesinių susirgimų pavojais. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas Petras Abaravičius apžvelgė traumatizmo darbe būklę ir prevencijos kryptis.

Nuo šiol ES aukštesnė bendroji kultūra vaidins vis svarbesnį vaidmenį gerinant darbuotojų saugos ir sveikatos būklę mūsų šalies įmonėse. Tuo tikslu sudarytas ir naujadaros darbuose pristatomas Anglų-lietuvių kalbų terminų aiškinamasis žodynas „Darbuotojų sauga ir sveikata“, kurį anglų ir lietuvių kalbomis parengė Viešoji įstaiga Strateginės savivaldos institutas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu.

Tikimės, kad pristatomi naujadaros darbai pasitarnaus sprendžiant saugos kultūros puoselėjimo uždavinius.

Pagarbiai,

*doc. dr. Stasys Paulauskas,
Vyriausiasis redaktorius*

Editor's word

Dear readers, publishers and authors,

We are presenting to you the third innovations work edition, dedicated to **safe culture** phenomena, to the factors that determine it and to discuss their harmonization measures. Continuing sustainability culture's development tradition, it is important to properly position the constantly growing significance and importance of safety in the context of 21st century civilization problems. It is likely that we do not perceive the meaning of human safety enough. If we were stepping armed with powerful theories of economical value for many centuries in the stage of biogenic needs, hereof we step into the stage of safety a little skilled, however unarmed with theory and having neither sufficiently comprehensive safety concepts nor the measures to implement them.

The paradigms' vicissitude touches the perception need of global environment problems and their impact on human's safety. Prof. Dr. Habil. Remigijus Čiegis dedicated a innovations article "Ecological safety: new challenges to the planet" to this subject.

In the period of joining the European Union, based on this sodality's claim, Lithuania prepared a number of innovations works related to the safety culture development. Firstly, the employees' safety and health development possibilities research in fishing vessels and motor transport companies that are characterized with especially high traumatism and professional illness danger. Petras Abaravičius, Deputy Chief State Labour Inspector of the Republic of Lithuania, surveyed traumatism state and prevention tendencies at work. From now on, European Union's general culture will have a more and more important role in improving employees' safety and health state in the companies of our country.

To this end, the English–Lithuanian language term explaining dictionary is made and presented in the innovations works, which was prepared by public institution Strategic Self-Management Institute, with the request from Lithuanian Republic social safety and labour ministry.

We are hoping that the presented neologism innovations works will serve the safety culture development problem solving.

Sincerely,

*Assoc. Prof. Dr. Stasys Paulauskas,
Chief editor*